

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla dr.Bálint Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr.Krasnyánszky János ügyvéd által képviselt I.r., a Csiszér Ügyvédi Iroda által képviselt II.r., a személyesen eljáró III.r. és a Csiszér Ügyvédi Iroda által képviselt IV.r. alperes ellen szerzői jog megsértése iránt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt folyamatba tett perében Győrött, 2010.évi szeptember hó 23.napján 3.P.21.040/2007/75.szám alatt hozott részítélet ellen a felperes részéről 80.sorszám, a II és IV.r. alperes részéről 77.sorszám alatt benyújtott fellebbezés, valamint az I.r. alperes részéről Pf.4.sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság részítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles a felperes az állam részére az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására megfizetni 36.000 (harminchatezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ezt meghaladóan mindegyik peres fél viseli a saját fellebbezési eljárási költségét.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I.r. alperes megsértette szerzői jogait azzal, hogy a felperes 1991-ben alkotott és engedély nélkül átdolgozott díszletterveivel a felperes engedélye nélkül bemutatta és ezt követően a felperes engedélye nélkül játszotta a „Légy jó mindhalálig” című musicalt. Az I. és IV.r. alperesek megsértették a felperes szerzői jogait azzal, hogy az 1991-ben megalkotott díszlettervet átdolgozták és az I.r. alperes színpadára alkalmazták. Kérte annak megállapítását, hogy az alperesek megsértették a felperes névfeltüntetéshez való jogát, amikor az I.r. alperes által előállított előadás promóciós anyagain szerzőként felperes helyett a, játéktér- és látványtervezőként II.r. alperest, díszlettervezőként III.r. alperest tüntették fel. A IV.r. alperes megsértette a felperes szerzői jogait, amikor a felperes által megalkotott díszletterv átdolgozott változatának felhasználására I.r. alperest feljogosította. Kérte, hogy kötelezze a bíróság az I.r. alperest adatszolgáltatásra arra nézve, hogy hány alkalommal milyen darabszámmal és eladási áron értékesítette a „Légy jó mindhalálig” című musical jegyeit, továbbá arra, hogy ezzel kapcsolatban milyen igazolt költségei merültek fel. (kereseti kérelem I. és II.pontjai) Ezt meghaladóan kereseti kérelmet terjesztett elő valamennyi alperessel szemben jogsértéssel elért gazdagodás megtérítése iránt (kereseti kérelem III.pontja) valamint az I. és IV.r. alpereseket együttes nyilvános elégtétel adására kérte kötelezni (kereseti kérelem IV.pontja).

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem I. és II.pontjai vonatkozásában az eljárást elkülönítette. 75.sorszám alatti részítéletében megállapította, hogy az I.r. alperes megsértette a felperes szerzői jogát azzal, hogy a „Légy jó mindhalálig” című musicalt felperes 1991-ben alkotott és engedély nélkül átdolgozott díszletterveivel 2007. szeptember 19-én a felperes engedélye nélkül bemutatta és ezt követően a felperes engedélye nélkül játszotta. Megállapította továbbá, hogy a II. és III.r. alperes megsértette a felperes szerzői jogát azzal, hogy a „Légy jó mindhalálig” című musical felperes által 1991-ben alkotott díszletét a felperes engedélye nélkül átdolgozta és a származékos művet a felperes engedélye nélkül a II., III. és IV.r. alperes az I.r. alperes színpadára alkalmazta. Megállapította továbbá, hogy az alperesek megsértették a felperes névviseeléshez való jogát, amikor az I.r. alperes által színpadra állított előadás promóciós anyagain az eredeti mű díszlete felperesi szerzőségének feltüntetése nélkül tüntették fel a II.r. alperest mint játéktér- és látványtervezőt, a III.r. alperest mint díszlettervezőt. Kötelezte az I.r. alperest 30 napon belüli adatszolgáltatásra arra nézve, hogy hány alkalommal milyen darabszámmal és eladási áron értékesítette a „Légy jó mindhalálig” című musical jegyeit, és hogy e musical előadása kapcsán milyen igazolt költségei merültek fel. Ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét elutasította. Az I-IV.r. alpereseket a felperes javára 180.000 forint perköltség, az állam javára 16.000 forint feljegyzett kereseti illeték, a felperest az állam javára 5.000 forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a II.r. alperes felkérésére "A" és "B" írtak musicalt 1990-ben a "C" Színház következő évi jubileumi ünnepségére - a jogtulajdonos "D" jóváhagyásával - Móricz Zsigmond „Légy jó mindhalálig” című művéből. Rögzítette, hogy a produkció létrejöttében a II.r. alperes a kezdettől fogva aktívan részt vett, erre tekintettel a "A"- "B" szerzőpáros őt és a perben nem álló "E" dramaturgot másodlagos szerzőként ismerte el maga mellett.

A szerzői instrukciók tartalmaztak a díszletre vonatkozó leírást is. Ezzel kapcsolatban a II.r. alperesnek a szerzői jogi védelem szintjét el nem érő, a színházi világban gyakorta alkalmazott ötletként felmerülő rendezői koncepciója volt a két szintű díszlet. A darab díszleteit a felperes készítette el, az szerzői jogi védelem alatt áll. Az 1991. április 19-i ősbemutatót 2005-ig követő 13 színpadra állítás során minden alkalommal a darab rendezője a II.r. alperes, díszlettervezője pedig a felperes volt.

Megállapította a megyei bíróság, hogy a "Helység" 1-i Színházat működtető I.r. alperes és a IV.r. alperes között 2007.augusztus 8-án létrejött szerződés szerint a IV.r. alperes megbízottként vállalta a darab színpadra állítását a II.r. alperes játéktér- és látványtervezői személyes közreműködésével. A III.r. alperes feladata volt a díszlet megtervezése, míg a bútorok, kellékek megtervezését és a kész díszlet bevilágítását a II.r. alperes végezte.

Az elsőfokú bíróság a Szerzői Jogi Szakértői Testület véleménye, valamint a perbeli díszletekre vonatkozó műszaki dokumentáció, rajzok, az előadásokról készült fényképek és felvételek alapján bizonyítottan találta, hogy a helység 1-i előadás díszlete több részletében is az ősbemutató díszletének átdolgozása volt, így az az 1999.évi LXXVI.tv.(Sztj) 29.§-a szerint származékos műnek tekintendő. Rögzítette, hogy a felperes az átdolgozáshoz nem járult hozzá.

A Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleménye alapján a II.r. alperes azon védekezését, hogy a díszlet nem képezi szerzői jogi védelem tárgyát és

annak alkotója nem kizárólag a felperes volt. Hangsúlyozta, hogy a szakértői vélemény szerint a szövegkönyvben a rendezői és szerzői (szövegírói) koncepció megjelent, de e keretfeltételeket egyéni, eredeti tartalommal a felperesi alkotómunka töltötte ki. A felperes kizárólagos szerzőségét nem érinti a kétszintű díszletre vonatkozó rendezői ötlet és a színpadi elemként használt iskolapadokra szerelt bolygókerék.

A megyei bíróság kiemelte: az átdolgozások általános természetéből adódóan a **helység 1-i** előadásban számos részlet különbözőséget mutatott a felperes által tervezett díszlethez képest, ami új, önálló alkotói tevékenységet is feltételezhet. Mindkét előadás díszletezését kötötte az annak alapjául szolgáló mű, a **Helység 2-i** Református Kollégium épülete és a korhűség kívánalma. Az alperesi védekezésre tekintettel a megyei bíróság kiemelte, hogy a **helység 1-i** előadás során az eredeti vonásokat a műhöz adódó változtatás történt, ez az eltérés pedig szükségszerű, mert ellenkező esetben nem származékos műről, átdolgozásról, hanem plágiumról lenne szó. Ugyanakkor a kereset ténybeli alapját nem plágium, hanem átdolgozás képezte.

Rögzítette, hogy az Szjt.94.§./1/ bekezdés a/ és b/pontja szerinti jogkövetkezmények vétlen (objektív) jogsértés esetén is érvényesíthetők, erre tekintettel az I.r. alperes vétlenségre alapított védekezése nem foghatott helyt. Hangsúlyozta, hogy e vonatkozásban a jogsértő magatartás a felperesi mű jogosulatlan felhasználása volt (Szjt.24.§.). Megállapította, hogy a II-III.r. alperesek a felperesi díszlet engedély nélküli átdolgozásával sértették meg a felperes személyhez fűződő jogát (Szjt.13.§.). Rámutatott, hogy a származékos mű tekintetében a II-III.r. alperes szerzői jogi védelemben is részesül. E mű alanya csak alkotó ember lehet, de gazdasági társaság nem, ekként a IV.r. alperessel szemben a származékos mű létrehozása miatt objektív szankció nem volt alkalmazható. Megállapította, hogy a II.r. alperes a IV.r. alperes személyes közreműködésre kötelezett tagjaként végezte tevékenységét, ekként bocsátotta az átdolgozást az I.r. alperes rendelkezésére nyilvános előadás céljából, így a jogosulatlan felhasználás miatti szankció a II-III-IV.r. alperesekkel szemben egyaránt alkalmazható.

A megyei bíróság alaposnak találta a felperes kereseti kérelmét az Szjt.12.§-ában szabályozott névfeltüntetéshez való jogot illetően. Megállapította, hogy a **helység 1-i** előadás promóciós anyaga a felperes nevét nem tartalmazta. A felperesnek joga van arra, hogy e vonatkozásban az Szjt.94.§./1/ bekezdés b/pontja szerinti szankció alkalmazását kérje, de az nem eredményezheti a származékos mű tekintetében a II. és III.r. alpereseknek az Szjt.12.§-a alapján megillető névfeltüntetési jogát.

A perköltségről a Pp.77.§. és 81.§./1/ bekezdése, valamint a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet alapján határozott, a pertárgy értékét az Itv.39.§./3/ bekezdés b/pontja alapján 350.000 forintban állapítva meg.

Az elsőfokú részítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették a felperes névfeltüntetéshez való jogát, amikor az I.r. alperes által előállított előadás promóciós anyagain szerzőként felperes helyett a II.r. alperest, mint játéktér- és látványtervezőt és a III.r. alperest mint díszlettervezőt tüntették fel. Ezt meghaladóan kérte, hogy az ítéltábla mellőzze a felperes illetékfizetésre vonatkozó marasztalását egyúttal az alperesek által egyetemlegesen a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 220.000 forintra emelje fel. Fellebbezésében előadta, hogy a Szerzői Jogi Szakértői Testület véleménye alapján az

elsőfokú bíróság megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy a **helység 1-i** előadás díszlete az Szt.29.§-a szerinti származékos műnek tekinthető. Álláspontja szerint ezt sem az elsőfokú bíróság eljárásában beszerzett szakvélemény, sem az annak alapjául szolgáló "F"-féle vélemény nem igazolja. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban megítélt perköltség összege irreálisan alacsony, az nem áll összhangban sem az ügy jelentőségével, sem a munkaráfordítással.

A II. és IV.r. alperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú részítélet megváltoztatását, a felperes I és II. pont szerinti kereseti kérelmének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezését kérték. Álláspontjuk szerint tévedett a megyei bíróság, amikor a II.r. alperes tevékenységét az eredeti díszlet megalkotásával kapcsolatban nem értékelte szerzői jogi védettséget élvező alkotásként. Helytelenül állapította meg a megyei bíróság azt is, hogy a **helység 1-i** előadás díszlete az Szt.29.§-a szerinti származékos műnek minősül. Támadták az elsőfokú részítéletet azzal is, hogy az nem értékeli azt a bizonyított tény, hogy a III.r. alperes a **helység 1-i** díszlet megalkotását megelőzően nem kapott videofelvételt, rajzot, tervet vagy vázlatot a **helység 2-i** előadás díszleteiről. Fenntartották azt a védekezésüket, hogy a **helység 1-i** díszlet új, egyéni, eredeti jelleggel rendelkező műnek tekintendő. Álláspontjuk szerint a Szerzői Jogi Szakértői Testület és az általa felkért külső szakértő "F" véleménye a jogerős döntés alapjául nem szolgálhat. Fenntartották azt az előadásukat, hogy a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleménye nem tekinthető elfogulatlannak. Kifejtették, hogy a szakvélemény hiányos, mert a **helység 1-i** díszlet egyéni jellegét és eredetiségét részletesen nem vizsgálta, a két szintes díszletre vonatkozó rendezői ötletet pedig hibásan értékelte. Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a két díszlet az alaprajzi elhelyezkedést, a térformát és a játéktér elrendezését, a jelenetek közötti mozgatható mechanizmusát, az ide vonatkozó helyszínváltozások megvalósítását, az előadástér helyszíneinek térbeli elhelyezését a forgó és a felső szint segítségével, valamint a bútorok elhelyezését illetően oly nagymértékű különbözőséget mutat, amely a **helység 1-i** díszlet származékos jellegét kizárja. A két díszlet közötti hasonlóságot az okozza, hogy azok szükségszerűen a **Helység 2-i** Református Kollégium épületét jelenítették meg. Álláspontjuk szerint a szakvélemény hiányos abban a vonatkozásban is, hogy a trafikos bódé kialakítása körében sem fejtette ki a két díszlet közötti hasonlóság mibenlétét. Sérelmezték, hogy a szakvéleményt meghaladóan a becsatolt dokumentumokat, képeket és díszletrajzokat az elsőfokú bíróság nem megfelelően vizsgálta és értékelte.

Az I.r. alperes csatlakozó fellebbezésében - tartalmilag - az elsőfokú részítélet megváltoztatását és a felperes I. és II. pontok szerinti kereseti kérelmének elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a **helység 1-i** bemutatón létrehozott díszlet önálló eredeti műnek minősül, amelyet jogvédelem illetne meg. Ezt meghaladóan egyetértett a II és IV.r. alperes fellebbezésében kifejtettekkel.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a II és IV.r. alperesek fellebbezésében támadott elsőfokú részítéleti rendelkezések helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerzői jogi szakértői testület által adott szakvélemény agálytalan.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletét a fellebbezés és csatlakozó fellebbezés, valamint a fellebbezési ellenkérelem keretei között (Pp.253.§./3/ bekezdés) bírálta felül és

megállapította, hogy a felperes, valamint a II és IV.r. alperesek fellebbezése és az I.r. alperes csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos:

A felperes az elsőfokú eljárás során kereseti kérelmét mindvégig arra alapította, hogy az alperesek a szerzői jogait az általa alkotott díszlet átdolgozásával és annak színpadra állításával sértették meg. A 71/F/1 alatt csatolt keresetpontosítása is a szerzői mű engedély nélküli átdolgozásán alapult.

A Pp.247.§./1/ bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni - a 247.§./1/ bekezdés a-c/pontjaiban meghatározott esetek kivételével - nem lehet. Erre tekintettel a felperesnek a fellebbezés szerinti azon kérelme, hogy a **helység 1-i** díszlet nem tekinthető származékos műnek, meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül. Ezt meghaladóan az is megállapítható, hogy ez az előadás nem felel meg a felperes által az elsőfokú eljárás során mindvégig következetesen fenntartott álláspontnak. A felperes a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleményét nem támadta, fellebbezési ellenkérelmében maga is hangsúlyozta, hogy annak aggálytalanságát az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg. Az elsőfokú eljárásban 54.sorszám alatt beszerzett szakértői vélemény pedig egyértelműen úgy fogalmaz, hogy: „...a **helység 1-i** előadás díszletének vizsgálata alapján megállapítható, hogy az több részletében is az ösbemutató díszletének átdolgozása és így az Szjt.29. §-a alapján származékos műnek tekinthető.”

A II és IV.r. alperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú eljárás során beszerzett Szerzői Jogi Szakértői Testület által adott vélemény azért nem fogadható el, mert az az alperesek által feltett kérdésekre nem adott választ.

A Pp.180.§./3/ bekezdése szerint a szakértőhöz egyes kérdések feltevését a felek is indítványozhatják. A Pp.177.§./1/ bekezdése szerint a szakértő kirendelésére vonatkozó végzés pervezető jellegű, a szakértő által megválaszolandó kérdések körét a bíróság határozza meg tekintettel arra, hogy a szakértőnek csak a perben releváns kérdések megválaszolása a feladata. Az elsőfokú bíróság a per iratanyagát - így többek között az alperesi kérdéseket is tartalmazó beadványt - a szakértői testülethez eljuttatta. A periratok a Szakértői Testület rendelkezésére álltak, így a II.r. alperes által megfogalmazott kérdések a szakértői vélemény elkészítése során ismertek voltak, azokra a szakértői testületnek figyelemmel kellett lennie (156/1999/XI.3./Korm. rendelet 8.§./1/ bekezdés).

A Szakértői Testület elfogultságával kapcsolatos alperesi előadás nem foghatott helyt. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú eljárás során 67.sorszám alatt a Szakértői Testület már nyilatkozott. Az ítéletábra álláspontja szerint a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleményének címe a szakvéleményt önmagában nem teszi aggálytalanná és az alapján a Testület elfogultsága sem állapítható meg.

A 156/1999/XI.3./Korm. rendelet 6.§./2/ bekezdése szerint annak sem volt akadálya, hogy a Szakértői Testület külső szakértő közreműködését vegye igénybe tanácskozási joggal. A Korm.rendelet külső szakértő és nem külső igazságügyi szakértő bevonását teszi lehetővé, így a II és IV.r. alperesek alaptalanul támadták a szakvéleményt azzal kapcsolatban, hogy az annak során figyelembe vett, a díszletterv átdolgozásával kapcsolatos véleményt "F" díszlettervező szakértő készítette. Hangsúlyozza az ítéletábra, hogy a szakértői véleményt a 156/1999/XI.3./Korm.rendelet 6.§./1/ bekezdése szerinti Tanács adta, amelynek nem volt tagja "F". A II és IV.r. alperesek vitatták ugyan a szakvéleményben foglaltakat, de ezzel

kapcsolatban bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő. A II és IV.r. alperesek előadása pedig alkalmatlan arra, hogy a szakvélemény helyességét megkérdőjelezze: a rendelkezésre álló peradatok alapján a szakvélemény felülbírálatára nem volt törvényes lehetőség.

Az aggálytalan szakértői vélemény szerint a **helység 2-i** előadáshoz képest az átdolgozások általános természetéből adódóan a **helység 1-i** előadásban számos részlet különbözőséget mutat ami új, önálló alkotói tevékenységet is feltételezhet. A szakértői vélemény azonban egyértelmű azt illetően, hogy a **helység 1-i** díszlet nem tekinthető önálló műnek.

A III.r. alperes nem terjesztett elő fellebbezést az elsőfokú részítélettel szemben, így irreleváns a II és IV.r. alperes fellebbezése szerinti előadás arra vonatkozóan, hogy a III.r. alperes milyen adatok, információk birtokában készítette el a **helység 1-i** díszletet.

Az aggálytalan szakértői véleményre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a **helység 1-i** díszlet származékos mű, amely a felperes hozzájárulása hiányában jött létre. Az ítéletábra teljes körűen osztja az elsőfokú bíróság álláspontját a jogsértő magatartás Szjt. szerinti jogkövetkezményeit illetően is.

Mindezekre tekintettel a II és IV.r. alperes fellebbezése az I.r. alperes csatlakozó fellebbezése, valamint a felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében nem adott kellő alapot az elsőfokú részítélet megváltoztatására, ezért az ítéletábra az elsőfokú részítéletet a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Alaptalanul támadta a felperes fellebbezésében az elsőfokú részítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését. Hangsúlyozza az ítéletábra, hogy a felperes az elsőfokú bíróság által megállapított pertárgy értéket nem vitatta, ehhez képest pedig - a felperes részleges pernyertességére is figyelemmel - az elsőfokú bíróság a Pp.81.§. /1/ bekezdésének megfelelő módon határozta meg a felperesnek fizetendő perköltség összegét (32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./1/ bekezdés, /3/ és /6/ bekezdés) és helyesen rendelkezett a felek által lerovandó illeték összegéről is.

A másodfokú eljárásban mind a felperes, mind az I-II és IV.r. alperesek a jogalap körében terjesztettek elő fellebbezést, így egyaránt pervesztesnek tekintendők saját fellebbezésüket illetően. Erre tekintettel a Pp.239.§. és 78.§./1/ bekezdése alapján viselik a másodfokú eljárásban felmerült saját költségeiket. A felperes a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./2/ bekezdése alapján köteles megfizetni az állam javára a feljegyzett fellebbezési illetéket.

Győr, 2011. évi november hó 17. napján

Dr.Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr.Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró